

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Forespørgsel nr. F 8:

Forespørgsel til ministeren for ligestilling:

»Hvad kan ministeren oplyse om den kønsdiskriminering, der i stigende omfang finder sted i Danmark, fordi visse herboende mænd og drenge mangler forståelse for, at mænd og kvinder er ligeværdige i alle forhold, og herunder oplyse, hvilke initiativer regeringen vil tage med henblik på at sikre ligeværd, tolerance og rettigheder kønnene imellem?«

Af Louise Frevert (DF), Kristian Thulésen Dahl (DF), Pia Kjærsgaard (DF) og Peter Skaarup (DF).

(Forespørgslen anmeldt 07/10 2004. Fremme af forespørgslen vedtaget 20/10 2004).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse ligesom de foregående vil blive udsat til tirsdag den 26. oktober 2004.

Begrundelse

Louise Frevert (DF):

Dansk Folkeparti har ønsket denne debat om det stigende omfang af kønsdiskriminering, der finder sted i Danmark. Diskrimineringen kommer til udtryk ved, at visse herboende muslimske troende ikke respekterer ligeværd mellem mænd og kvinder. Der gives udtryk for et forværret syn på danske kvinder, og flere og flere udsættes for nedladende, hånende og uartige bemærkninger, der er dybt frastødende og aldeles uforenelige med ligeværd og demokrati i Danmark.

Kvindelige lærere, politibetjente, sundhedspersoner, buschauffører og andre oplever i stigende grad, at mange muslimske mænd og drenge nægter at tage imod instruktioner, anvisninger og vejledninger fra dem, blot fordi de er kvinder. Situationen er absolut ikke blevet bedre af, at herboende imamer igen og igen udtaler sig tvetydigt og ikke klart tager afstand fra f.eks. stening af kvinder.

En herboende mufti har tilmed udtalt sig på en måde, der kan opfattes som et forsvar for mænd, der voldtager utilslørede danske kvinder, fordi disse angivelig selv er ude om det på grund af den manglende tildækning af kvindeskroppen. Hvor langt går ytringsfriheden?

Det er et alvorligt problem, at der i vores samfund findes et større og større antal personer, der bekender sig til værdier, der ligger uendelig fjernt fra de grundlæggende rettigheder, der gælder for alle i det danske samfund, og som ethvert moderne og demokratisk menneske tager afstand fra.

Dansk Folkeparti anser det for nødvendigt, at vi får en debat om lige nøjagtig dette, idet det er på tide at få tingene frem i lyset og ikke fortie emner, der umiddelbart ikke er politisk korrekte.

Derfor skal jeg afslutningsvis med glæde på vegne af Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at sætte fokus på, at ligestilling er en grundlæggende værdi i det danske samfund, og iværksætte oplysning og debat herom, herunder særlig debat med unge piger/kvinder og drenge/mænd fra etniske minoritetsmiljøer, og oplysning om kvinders rettigheder i Danmark.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 4).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Kl. 12.30

Besvarelse

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Nu spørger Dansk Folkeparti jo til herboende mænd, så egentlig kunne jeg bare i vidt omfang henvise til mit svar på F 7 om, hvad regeringen vil gøre for generelt at mindske uligheder mellem kvinder og mænd i Danmark. Men med udtrykket herboende mænd regner jeg ikke med, at der henvises til samtlige mænd, der bor i dette land, men til de herboende mænd, der har anden etnisk baggrund end dansk.

Jeg har ikke konkrete tal om den kønsdiskriminering, der finder sted i Danmark fra visse herboende mænds og drenges side. Men jeg har tal fra nogle af de områder, som man kan sige er udtryk for denne kønsdiskriminering, og dem vil jeg gerne kommentere og især sætte fokus på indsatsen for at bekæmpe vold mod etniske mi-

noritetskvinde, tvangsægteskaber og genopdragsrejser. Fordi bekæmpelsen af kønsdiskrimination og kvindeundertrykkelse for mig at se er en del af det generelle ligestillingsarbejde, vil jeg også berøre nogle mere overordnede tiltag for at koble indsatsen for ligestilling og integration sammen.

Et af de områder, hvor diskrimination af kvinder tydeligt kan ses, er i voldsstatistikkerne. Vold mod kvinder er ikke blot en fysisk krænkelse, men også en fornægtelse af kvinder og et udtryk for manglende ligeværd og respekt kvinder og mænd imellem.

Det anslås, at ca. 40.000 kvinder udsættes for partnervold om året, og af dem kommer ca. 2.000 på krisecentrene. Mere end 40 pct. af de kvinder, der søger hjælp på krisecentrene, er kvinder af anden etnisk baggrund end dansk, og heraf er en tredjedel gift med danske mænd. Jeg synes, det er interessant at bide mærke i, at en tredjedel af de etniske kvinder, der kommer på krisecentrene for at slippe væk fra deres voldelige mænd, faktisk er gift med en dansk mand.

Hvad angår den gruppe, er der iværksat en undersøgelse af danske mænds vold mod ægtefæller med anden etnisk baggrund. Her undersøges det, hvad det er, der får disse mænd til at finde en kone fra f.eks. Thailand eller Polen, ofte gennem kontaktannoncer, og hvad det er, der får mændene til at være voldelige over for deres udenlandske koner. Der er faktisk også noget, der tyder på, at en mand ikke bare henter én kone, men efterfølgende finder en ny og gør det samme ved vedkommende, og selv om der ikke findes præcise tal på det område, synes jeg, det er vigtigt at få det belyst.

Der kan være flere årsager til den store overrepræsentation af etniske minoritetskvinde på krisecentrene. At bryde ud af et voldeligt forhold medfører altid en livskrise, men for mange minoritetskvinde kan det være endnu vanskeligere end for danske kvinder, fordi de jo ikke alene bryder med deres voldelige mand, men også med hele deres familie og hele deres netværk. Derfor har denne gruppe kvinder et særligt behov for hjælp og støtte.

Regeringen vil styrke indsatsen for at stoppe volden mod kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, støtte ofre for volden og få brudt tabuet i minoritetsmiljøer om vold mod kvinder. Mange af problemstillingerne er parallelle til det arbejde, der foregår med bekæmpelse af vold mod kvinder generelt, men jeg tror, det er

nødvendigt, at vi har særlig fokus på de etniske minoritetskvinde.

I starten af 2005 vil jeg sammen med integrationsministeren, indenrigs- og sundhedsministeren og justitsministeren lancere en ny 4-årig national handlingsplan til bekæmpelse af vold mod kvinder. Indsatsen vil fortsat være baseret på støtte til ofre, aktiviteter rettet mod voldsudøveren og aktiviteter rettet mod fagpersonale samt viden og information. Derudover vil den nye handlingsplan fokusere på forebyggelse, dialog med mænd og vold mod etniske kvinder.

»Dialog mod vold« er navnet på en rådgivning, der er åbnet med det formål at give de voldelige mænd et behandlingstilbud. Det er vigtigt, at vi ikke bare giver de voldsramte kvinder et sted at gå hen for at slippe væk fra volden, men at vi rent faktisk også forsøger at få manden til at holde op med at udøve vold og hjælper manden til at komme videre fra det at slå. Det er i forbindelse med det forebyggende arbejde også nødvendigt at nå ud i de etniske minoritetsmiljøer og oplyse om ligestilling og i det hele taget om kvinders rettigheder her i landet.

Som jeg omtalte i min besvarelse af F 7, blev jeg ret rystet, da jeg hørte Shahid Mehdis udtalelse om, at kvinder uden tørklæde ikke fortjener respekt og selv er skyld i det, hvis de bliver udsat for voldtægt. Hvis det er udtryk for en generel holdning i nogle miljøer, presser arbejdet sig jo desto mere på, for det er aldrig en kvindes egen skyld, hvis hun bliver udsat for vold.

Kl. 12.35

Det er på tide, at personer fra de etniske miljøer, ikke mindst de religiøse ledere, træder frem og tager afstand fra sådanne kvindeundertrykkende holdninger. Jeg synes, det er vigtigt, at der bliver arbejdet for en holdningsændring og for at fortælle kvinderne, at vold er en forbrydelse og et overgreb, som de ikke skal acceptere – heller ikke når det foregår inden for hjemmets fire vægge.

Regeringen vil hjælpe disse kvinder med at prøve at tage det første skridt væk fra volden gennem en række forskellige muligheder. Mændene skal, uanset deres etniske baggrund, inddrages i arbejdet for at stoppe volden i familien, og jeg vil derfor prøve at alliere mig med mandlige etniske rollemodeller for at udbrede budskabet om, at mænd siger nej til vold mod kvinder.

De meget omtalte genopdragsrejser er et andet område, hvor jeg vil gøre en indsats. Det er regeringens opfattelse, at børn af udlændinge

af hensyn til børnenes integration i Danmark bør få så stor en del af deres opvækst som muligt i Danmark, og derfor har integrationsministeren startet en undersøgelse, der skal belyse flere forhold vedrørende disse genopdragelsesrejser. Noget af det, der set med ligestillingsøjne er særlig vigtigt, er at finde ud af, hvilke konsekvenser rejserne har for de unges selvforståelse og deres syn på kønnene og ligestilling mellem kvinder og mænd.

Tvangsægteskaber strider mod den enkeltes ret til selv at vælge sin ægtefælle og sit liv. Den senere tids voldelige overgreb på piger, der har søgt at undgå deres familiers krav om giftermål, har tydeliggjort ligestillingsperspektivet i tvangsægteskabsproblematikken. Selv om både piger og drenge udsættes for tvangsægteskaber, har det efter alt at dømme langt mere vidtrækkende konsekvenser for de unge piger end for de unge mænd at gøre oprør mod familiens ønske om ægteskab, og oven i det begrænser tvangsægteskaber formentlig også pigernes muligheder i livet i højere grad, end tilfældet er for drengene.

Regeringen offentliggjorde sidste år en handlingsplan mod tvangsægteskaber. Der er sat en lang række konkrete initiativer i gang for at komme tvangsægteskaberne til livs, ligesom vi har skærpet lovgivningen for at hindre tvangsægteskaber.

Ud over disse tre felter, hvor undertrykkelsen og diskriminationen af kvinder er voldsom og kræver handling, er det også nødvendigt at styrke indsatsen for helt generelt at opnå ligestilling mellem kvinder og mænd i de etniske miljøer. Vi kan til en vis grad arbejde forebyggende ved at fokusere på en holdningsændring i ligestillings-spørgsmål blandt grupperne. Ligestilling og ligeværd er så fundamentale værdier i det danske samfund, at man ikke kan blive ordentligt integreret her, uden at man har fået ligestilling ind under huden.

Det handler om respekt for andres holdninger, andres meninger og andres valg, men man skal ikke i respektens eller frisindets navn acceptere ethvert livsmønster eller enhver livsværdi. Kultur kan aldrig bruges som undskyldning for at negligere ligestillingen og ligeværdet mellem kvinder og mænd, og jeg er derfor i gang med en række initiativer, som mere generelt kobler integration og ligestilling sammen. Som tidligere nævnt i dag har jeg også gang i drøftelser med repræsentanter fra de etniske minoriteter for at få inspiration til, hvordan vi kan nå ud til

den enkelte person og familierne, netop for at få sat fokus på disse problemstillinger.

At have et arbejde er et vigtigt skridt på vejen til integration i det danske samfund. Arbejdspladsen er et af de bedste steder til at få indblik i dansk kultur og danske værdier – en viden, som er vigtig som en nøgle til at forstå og kunne gøre sig gældende i det danske samfund. Samtidig giver et arbejde jo også økonomisk selvstændighed, som er forudsætningen for, at man kan træffe sine egne valg. Men når man ser på tallene, ser det faktisk ikke for godt ud. Omkring 40 pct. af kvinderne med anden etnisk baggrund er ikke aktive på arbejdsmarkedet, og det til trods for at de uddanner sig i næsten lige så høj grad som danske kvinder. Der er selvfølgelig forskelle, men alligevel.

For at gøre de unge kvinder opmærksomme på deres muligheder og styrke deres chancer for en plads på arbejdsmarkedet holdt jeg for nylig en konference for unge minoritetskvinder om netop uddannelse og arbejde. Her stod rollemødder frem og gav deres råd, viden og erfaring videre til deltagerne.

En anden problemstilling, der tegner sig, er, at mænd med anden etnisk baggrund har et højt frafald i uddannelsessystemet. Det er faktisk langt større end hos både kvinder med anden etnisk baggrund og hos danskerne generelt.

Kl. 12.40

Når kvinderne uddanner sig uden efterfølgende at komme på arbejdsmarkedet, og unge mænd i stort antal falder fra uddannelserne, er det ikke alene en skam for de unge mennesker. Det er jo også spild af talent, og det er en hindring for integration og dermed for ligestilling af kvinder og mænd i de etniske miljøer.

Jeg vil også tage initiativer, som er rettet mod de voksne etniske kvinder, der skal vide i langt større omfang, hvilke rettigheder de egentlig har som kvinder i Danmark. Oplysningerne skal ud til de etniske kvindeklubber, til krisecentre og til andre relevante lokaliteter, og helt konkret er det oplysning om sådan noget som prævention, seksualundervisning, kvindernes rettigheder i forbindelse med ægteskab, børn, skilsmisse, økonomi og andre elementer som del i en grundlæggende viden om, hvilke rettigheder kvinder i Danmark egentlig har. På det felt tror jeg, at også foreningerne har en stor rolle at spille, fordi kvinderne kan have lettere ved at opsøge foreningerne end myndighederne.

Kort fortalt er indsatsen for at skabe ligestilling for alle borgere i Danmark uanset deres et-

niske oprindelse en bred vifte af tiltag, ligesom tilfældet er for ligestillingsarbejdet i Danmark i øvrigt. På mange måder handler det især om at være bevidst om de særlige problemstillinger, kvinder og mænd fra etniske miljøer oplever, når der sættes ligestillingsinitiativer i værk, og det er et område, jeg gerne lægger megen energi i, fordi ligestilling blandt etniske minoriteter er nødvendig for god integration og bekæmpelse af kvindeundertrykkelse og for at sikre, at ligestillingen kommer til at gælde for alle borgere.

Forhandling

Louise Frevert (DF):

Vi kom jo vidt omkring, og det var dejligt.

Jeg vil nu uddybe, hvorfor vi har stillet denne forespørgsel fra Dansk Folkepartis side. Efter utallige henvendelser fra danske kvinder og for den sags skyld også fra indvandrerkvinder finder Dansk Folkeparti, at det er på tide, at vi får en debat her i salen om kønsdiskriminering i det danske samfund.

Når jeg i denne sammenhæng taler om kønsdiskriminering, er det ikke af materiel karakter, men af rent psykologisk karakter. Antallet af tilråb på gaden fra indvandrerdrengene i særdeleshed, men også fra indvandrer mænd, er stigende, forråelsen i samfundet er på fremmarch, og der er åbenbart visse kulturer i det danske samfund, der ikke har fundet ud af, at vores samfund fungerer på demokratiske præmisser, og at kvinderne siden 1915 har haft stemmeret. Kvinderne har kæmpet for en ligeberettigelse, som vi overhovedet ikke vil have at der skal røres ved på nogen som helst måde af unge drenge og mænd, der tror, at kvinder er laverestående væsner end mænd, og de derfor kan tillade sig at komme med forskellige tilråb og være pågængende, fordi man i den muslimske kultur eksempelvis ikke tager højde for, at kvinder er ligeværdige med mænd, som de er i den vestlige kultur.

Efter regeringsskiftet i 2001 og vedtagelsen af en stram, men retfærdig udlændingelov, er antallet af flygtninge, der er kommet til Danmark, faldet; men dermed er problemerne jo ikke løst. Der er store befolkningsgrupper i Danmark, der enten er dårligt integreret eller slet ikke har lyst til at blive integreret og leve efter vores regler, men vil leve efter deres egne regler i et parallel-samfund. Det er et alvorligt problem, at flere og flere danske kvinder oplever problemer med unge muslimske mænd, der ikke vil respektere

dem. Mange muslimske drenge opdrages til ikke at respektere kvinder og til at foragte det frisind, som danske kvinder har.

Den største udfordring i ligestillingsdebatter er at få specielt muslimske mænd til at forstå, at i Danmark lever man efter danske regler, og at i Danmark er kvinder og mænd lige og skal respekteres som ligeværdige partnere. Nu skal jeg selvfølgelig ikke generalisere, for der er mange muslimske familier, der gennem 30 år har integreret sig på forbilledlig vis og klarer sig strålende i det danske samfund, men der er desværre også alt for mange, der ikke er integreret og ikke klarer sig. Dansk Folkeparti ønsker at få rettet op på disse forhold, men jeg er godt klar over, at det ikke kan gøres over natten.

De tiltag, ministeren har iværksat, er udmærkede, men er indtil videre efter min bedste overbevisning ikke synlige nok. Man aner ikke, at de eksisterer. Jeg har eksempelvis fået et notat om hotlines for kvinder, der føler sig chikaneret. Vi har selv fremsat et forslag om hotlines til kvinder, der føler sig chikaneret, og der er seks hotlines ifølge notatet, men man har ikke rigtig kunnet gøre op, hvor mange der egentlig har ringet til disse hotlines.

Kl. 12,45

En af de hotlines – der selvfølgelig svarer hele døgnet rundt – tager imod opkald om vold mod kvinder. Det er også fint, og det er meget flot beskrevet af ministeren, men det er ligesom ikke det, vi taler om her: Den anden er Ligestillingsnævnets, de får to-tre opkald om dagen, og det er også dejligt, at der er nogle, som har fundet vej dertil. Men de andre hotlines, som er indvandrerrådgivningshotlines med ung rådgivning og nydanskernes hotline, har de unge mennesker ikke rigtig opdaget eksisterer, og det vil vi gerne gøre noget ved med vores forslag til vedtagelse, så de ved, at der er mulighed for at henvende sig et sted, hvor de bliver taget alvorligt, og hvor det er tilladt at tage debatten, netop hvis man føler sig chikaneret. Det er jo noget helt andet.

Vi ønsker desuden, at ministeriet kommer med tiltag, der kan være med til at skabe en holdningsændring hos minoritetsgrupper, der tror, at de bare kan opføre sig, som de vil. Jeg ved, at det er et langt, sejt træk, men det går altså efter vores bedste overbevisning for langsomt på nuværende tidspunkt. Vi skal ikke være bange for at tage debatten, vi skal kalde tingenes tilstand for deres pålydende, og vi skal ikke i den politiske korrektheds navn bare lade stå til og

lukke øjnene for, hvad der egentlig sker rundt omkring i den virkelige verden.

Forespørgerne mener, at det bedste forslag, ministeren er kommet med, er det om et tværministerielt samarbejde. Derfor vil jeg høre, om man fra ministerens side har tænkt sig at gå videre med det, og om det kommer til at omfatte lige præcis de ting, jeg har foreslået i min ordførertale, og som også kommer til afstemning her i salen på tirsdag.

Troels Lund Poulsen (V):

Verden har forandret sig dramatisk i de sidste årtier. Verden er på mange måder blevet mindre, og Danmark er ikke længere nogen isoleret ø, hvor vi kun har vore egne problemer at slås med. Vi står over for nye udfordringer, som tidligere generationer ikke kendte, og også på ligestillingsområdet er der sket store forandringer, som gør, at vi bliver nødt til at nytænke, hvad vi vil.

I takt med at verden har ændret sig, har nye etniske mindretal fra andre dele af verden bosat sig i Danmark. Nogle har taget deres kultur og traditioner med til Danmark, og det er ofte kulturer, hvor mænds og kvinders verden er adskilt, og hvor kvinder efter danske begreber ikke har de samme rettigheder og muligheder som mænd.

Ligestilling mellem kønnene har været et tema i Danmark i årtier, og heldigvis har debatten også været med til at flytte mange holdninger. Ligestillingen gælder for alle borgere i det danske samfund uden undtagelse – det ligger såmænd i selve ordet ligestilling – men vi oplever desværre manglende ligestilling inden for visse etniske grupper, og det hører ingen steder hjemme, at vi oplever mangel på muligheder for kvinder med anden etnisk baggrund for at have de samme vilkår som almindelige danske kvinder.

Ligestilling mellem kønnene er en universel værdi, ligesom frihed og demokrati er det. Det er værdier, som vi i Danmark skal stå ved og forsøge at udbrede til så mange steder som overhovedet muligt. Vi skal ikke stikke hovedet i buksen, se passivt til eller eksempelvis undskylde mangel på ligestilling med, at det jo blot er deres kultur. Diskrimination og mangel på ligestilling kan ikke undskyldes med henvisning til kultur, og det er vigtigt at slå fast.

Som jeg også har nævnt tidligere, må jeg konstatere, at der stadig er åndelige ledere, imamer og muftier, som bekæmper integrationen med

deres kvindeundertrykkende udtalelser, deres lovreligiøse krav til opvoksede generationer og deres forstokkede forkyndelse. Jeg ved også, at de færreste muslimer i Danmark deler disse imamers og muftiers middelalderlige sortsyn, men jeg vil gerne slå fast, at det bekymrer mig, at fanatiske religiøse ledere er med til at skabe skel og konfrontation i Danmark.

Ligestilling mellem mænd og kvinder står til enhver tid over en forældet og patriarkalsk kultur; det skal ikke være til nogen som helst diskussion. De kvinder, der er kommet til Danmark, skal ikke frygte for at leve under nogle af de vilkår, som de måske er flygtet fra, snarere tværtimod. Vi skal arbejde for at sikre, at de skal leve en tilværelse, hvor fred og frihed er nøgleordene, og hvor det at respektere den enkelte kvinde er udgangspunktet. Her håber vi meget fra Venstres side, at også det muslimske samfund i Danmark ville være mere klart i mælet, når vi oplever, at muftier kommer med dybt krænkende udtalelser om kvinder.

Kl. 12.50

Lad mig til sidst nævne tvangsægteskaber som et klart bud på, at her har vi stadig et fokusområde. Den lovgivning, der er gennemført med 24-års-reglen, er et skridt i den rigtige retning, men det er vigtigt fortsat at have fokus på både tvangsægteskaber og arrangerede ægteskaber. Det skal slås fast, og derfor er jeg også glad for, at vi har haft mulighed for at få denne debat.

Der er meget, meget vigtige emner for den kommende ligestillingsdebat, og det er noget, som Venstre vil prioritere meget højt. Vi skal bevæge os videre i ligestillingsarbejdet. Det er vigtigt, at vi også sætter fokus på den etniske ligestilling, og derfor er jeg også glad for de initiativer, der er taget fra ministerens side. Vi skal nemlig sikre, at både kvinder og mænd – uanset hvor de kommer fra, og hvilken baggrund de har – opfører sig fornuftigt og rigtigt i det danske samfund, dvs. respekterer det modsatte køn.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er ingen korte bemærkninger, og så er det fru Mette Frederiksen som ordfører.

Mette Frederiksen (S):

Når vi nu er så privilegerede, at vi på én dag har to forespørgselsdebatter om ligestilling, synes jeg, der kan være god mening i at sørge for, at de to debatter bliver koblet sammen, og derfor synes jeg også, det er væsentligt endnu en gang at

understrege, at vi ikke har ligestilling i Danmark, og at det kræver, at vi også fra Folketingets side tør lovgive mere konsekvent og tør gøre noget ved de problemer, der findes, hvis vi skal have et samfund med mere ligestilling.

Det er nødvendigt med et mere ligestillet samfund, fordi det er mere demokratisk, og fordi det er en afgørende faktor for overhovedet at få udviklet vores samfund. Ligestilling handler om livskvalitet og en bedre udnyttelse af de ressourcer, som både mænd og kvinder har, og det gælder ikke mindst for flygtninge/indvandrerkvinder, som for manges vedkommende oplever en række alvorlige ligestillingsproblemer.

Etniske kvinder er for dårligt repræsenteret på det danske arbejdsmarked, men til gengæld er etniske kvinder alt for godt repræsenteret på krisecentrene. Vi ved, at der er problemer med tvangsægteskaber. Vi kender ikke omfanget af det, men jeg tror, de fleste af os har kendskab til eksempler, og man kan jo sådan set sige, at ét eksempel er ét for meget. Vi ved også, at der i hvert fald i nogle familier er en manglende forståelse af, at drenge og piger er ligeværdige, og at mænd og kvinder i øvrigt også er det.

Mange ting gør tilsammen, at etniske kvinder oplever en meget isoleret tilværelse i Danmark. Det kan være dårlige sprogkundskaber, det kan være dårlig repræsentation på arbejdsmarkedet, en ringe grad af uddannelse og i det hele taget ringe integration, og isolationen gør selvfølgelig, at ens muligheder for at kunne klare sig selv her i samfundet og for selv at bestemme det liv, man ønsker at leve, og for at have en økonomi og nogle boligforhold osv., så man kan gøre det, bliver sværere og sværere og sværere.

Selv om mange kvinder med anden etnisk baggrund end dansk er mønsterbrydere, og selv om mange etniske kvinder langsomt, men også sikkert er ved at finde deres ben i det danske samfund, skal vi, når det gælder ligestilling og etnicitet, være lige så ambitiøse, som vi er på ligestillingsområdet i det hele taget. Oppositionen har fremsat en række konkrete forslag til, hvordan vi får et mere ligestillet samfund, men de er alle sammen blevet afvist af regeringen og Dansk Folkeparti, og man kunne ønske sig, at den iver, Dansk Folkeparti viser i diskussionen her, også kunne få lov til at gøre sig gældende, når det gælder ligestillingsdebatten i det hele taget, for tingene hænger sammen.

Vi har på de store linjer behov for at stoppe de besparelser, denne regering og Dansk Folkeparti har gennemført på den boligsociale ind-

sats, på kvarterstøt og byfornyelse, på voksen- og efteruddannelsesområdet, på aftenskolerne og på daghøjskolerne – alle de steder, hvor også etniske kvinder kan få mulighed for at udfolde deres talenter. Jeg synes også, det er ærgerligt, at hjemmeserviceordningen, som lige præcis var et af de springbrætter, etniske kvinder kunne bruge for at komme ind på det ordinære arbejdsmarked, blev nedlagt, da regeringen tiltrådte.

Vi vil i højere grad bekæmpe de former, der er for kønsdiskrimination i vores samfund, ligegyldigt om det er voldtægt, sexchikane, prostitution eller forældede opdragelsesmetoder. Vi synes selvfølgelig, at den eksisterende lovgivning, som potentielt understøtter de traditionelle kønsrollemønstre, skal afvikles, og endnu en gang skal det slås fast, at vi har behov for at få et bedre vidgrundlag, så vi ved, hvad det er, vi diskuterer.

Af mere konkrete ting har vi behov for en mere håndfast strategi for, hvordan vi får flere indvandrerkvinder i beskæftigelse; det kan f.eks. ske ved følordninger. Vi har også behov for en bedre rådgivning, både til de unge, der ønsker at bryde med traditionelle undertrykkende mønstre, og til de indvanderforældre, som faktisk ønsker, at deres børn skal få et ordentligt liv.

Kl. 12.55

Vi ønsker, at der skal være ordentlige botilbud til de unge mennesker, der bryder de traditionelle mønstre. Det kan f.eks. være det rehabiliteringscenter for yngre kvinder, som er ved at blive etableret netop nu.

Vi ønsker altså en konsekvent tilgang til alle spørgsmålene, så de problemer, der er, bliver løst, og som vi allerede har sagt mange gange i dagens debat, er det ikke nok at snakke om ligestilling. Der er behov for, at vi lovgiver, og at vi tør ændre den måde, vores samfund er indrettet på.

På baggrund heraf skal jeg på vegne af Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre og Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer, at der fortsat er markante uligheder mellem kønnene og en række særlige problemer for kvinder med etnisk baggrund, opfordres regeringen til at – udvide fædreorloven til 6 uger,

- indlede trepartsdrøftelser for at få etableret en eller flere barselfonde,
- indføre kønsopdelte lønstatistikker,
- gradvis udligne kønsbestemte uligheder i forbindelse med pension,
- sætte konkrete mål for integration af kvinder med anden etnisk baggrund på arbejdsmarkedet,
- afskaffe betaling for pasning af børn i eget hjem,
- styrke indsatsen mod vold og andre overgreb mod kvinder samt øge indsatsen for at bekæmpe det kvindesyn, som kønsrelaterede overgreb er udtryk for,
- øge hjælpen til unge med anden etnisk baggrund, der ønsker at bryde med en undertrykkende familiestruktur,
- forhandle med forskningsinstitutionerne om forpligtende mål for flere kvinder i forskning og
- fremlægge konkrete forslag til styrkelse af flere kvindelige ledere i virksomheder og bestyrelser.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 5).

Til dem, der allerede nu kan se, at vedtagelsen er enslydende med den, som blev fremsat i F 7, skal jeg sige, at det skyldes, at vi selvfølgelig ønsker at se ligestilling i Danmark som et anliggende for både danske kvinder og kvinder af anden etnisk herkomst.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det er jo dejligt at høre, at fru Mette Frederiksen hjerte banker for at fjerne de uligheder og forskelle, der findes, når det drejer sig om kønsdiskriminering af kvinder i det danske samfund.

Men når det er sagt, er vi jo mange, der er åbenbart bekymrede over, at Danmark går i retning af et multietnisk samfund, så jeg vil bare spørge, om fru Mette Frederiksen mener, at vi er på vej mod et multietnisk samfund, eller vi allerede har et multietnisk samfund på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg mener, at hvis man åbner vinduerne, havde jeg nær sagt, og kigger ud på det samfund, der omgiver os, er vi et multietnisk samfund. Det har vi været i en årrække, det forbliver vi forhåbentlig med at være, og det synes jeg grundlæggende er positivt.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Så har jeg svært ved at forstå en udtalelse af fru Mette Frederiksen egen partifælle, hr. Poul Nyrup Rasmussen, der siger:

»Ved et multietnisk samfund forstår jeg et delt samfund, et samfund, hvor det danske sprog ikke tales af alle, et samfund, der er opdelt i ghettoer overladt til dem selv, et samfund uden en integrationspolitik, et samfund uden det danske fællesskabs værdier. Efter min opfattelse kan Danmark ikke karakteriseres som et sådant multietnisk samfund.«

Hvordan kan de to synspunkter fra medlemmer af samme parti stemme overens? Jeg må indrømme, at jeg blev meget glad, da jeg så hr. Poul Nyrups udtalelse.

Kl. 13.00

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg tror bestemt, man skal læse og høre de ord som en advarsel om, at hvis ikke vi skaber de rigtige rammer for, at integrationen i et samfund kan lykkes, så er der selvfølgelig nogle potentielle problemer i et multietnisk samfund. Det siger næsten sig selv. Men hvis vi sørger for fra Folketingets side i samarbejde med de øvrige aktører, der er på det her felt, at vores nye etniske medborgere kommer i arbejde, at der føres en ordentlig boligpolitik, at de bespærelser, som Dansk Folkeparti lægger stemmer til på den boligsociale indsats på voksen- og efteruddannelsesområdet, stoppes, at vi får uddannet også den etniske del af vores befolkning, og at vi i det hele taget sørger for, at de muligheder, der er nødvendige, hvis mennesker skal kunne leve et ordentligt liv, er til stede, så mener jeg ikke, at et multietnisk samfund vil medføre det, som fru Louise Frevert netop har redegjort for.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er ikke flere korte bemærkninger til fru Mette Frederiksen, og fru Helle Sjelle er kommet. Værsgo.

Helle Sjelle (KF):

Når man taler om ligestilling, er det naturligvis yderst relevant at koble forskellige forhold omkring ligestilling sammen med forhold omkring integration. Det må være vores mål at sikre ligestilling for alle borgere i Danmark. Det indebærer naturligvis et særligt hensyn til de befolkningsgrupper, der kommer fra en kultur, hvor ligestilling mellem kønnene måske ikke altid opfattes på samme måde, som man gør det her i Danmark.

I Det Konservative Folkeparti er vi således af den opfattelse, at man bør være særlig bevidst omkring de problemstillinger, der gør sig gældende for mænd og kvinder med en anden etnisk baggrund end dansk. Ligestilling opfattes som en grundlæggende værdi i det danske samfund, og derfor bør integration og ligestilling gå hånd i hånd. En god integration forudsætter ligestilling både indbyrdes mellem etniske mænd og kvinder og også i forhold til at sikre, at ligestilling mellem kønnene af alle betragtes som en grundlæggende værdi i Danmark.

Som ministeren påpegede det, er vold mod etniske kvinder et betydeligt problem i samfundet. Det fremgår, at mange af de kvinder, der op søger krisecentre efter at have forladt en voldelig ægtefælle eller samlever, er af anden etnisk baggrund. Det er beklageligt. Vi ser derfor positivt på planerne om at lancere en ny 4-årig handlingsplan til bekæmpelse af vold mod kvinder generelt, men hvor der også sættes særligt fokus på de etniske kvinder. Der er brug for dialog i de etniske miljøer om vold mod kvinder, og der er brug for at støtte de kvinder, der bliver ofre for volden.

For mig at se er det bl.a. vigtigt at få skabt og fremhævet nogle positive mandlige rollemodeller i de etniske miljøer, nogle rollemodeller, der står klart frem og tager afstand til volden mod kvinder. Det er vigtigt, at holdningsændringerne kommer fra rollemodellerne i de etniske miljøer, så det ikke får karakter af, at det er os mod dem. Således vil man forhåbentlig på længere sigt få udbredt den forståelse af ligestilling, vi har i Danmark, til også at gælde overalt i de etniske kredse.

Når det drejer sig om ligestilling mellem kønnene, er det naturligvis også relevant, at vi ser nærmere på konsekvenserne af de såkaldte genopdragelsesrejser og deres betydning for unges selvforståelse og syn på ligestilling mellem kønnene, ligesom det er naturligt at fokusere på de konsekvenser, som arrangerede ægteskaber har

I den forbindelse vil jeg gerne understrege, at vi i Det Konservative Folkeparti ikke støtter de arrangerede ægteskaber.

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at vi mener, at det er af allerstørste betydning, at vi arbejder på en holdningsændring i forhold til ligestilling i de etniske miljøer. Vi vil arbejde for, at ligestilling mellem mænd og kvinder er noget, alle borgere i Danmark respekterer, og vi bør arbejde for, at ligestilling og ligeværd i højere grad bliver en grundlæggende værdi for alle borgere.

Derfor er vi i Det Konservative Folkeparti også glade for, at vi har haft en drøftelse af problemerne her i dag, og vi hilser de initiativer, ministeren nævner, velkommen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til fru Helle Sjelle, og så bliver det fru Anne Grete Holmsgaard som ordfører.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Den nu danmarksberømte mufti Shahid Mehdi og hans mildt sagt horrible udtalelser om, at kvinder qua deres påklædning selv inviterer til voldtægt, er desværre ikke en enlig svale. Det kan man konstatere, bl.a. når man læser læserbreve i aviserne, men også ved andre lejligheder. Men vi kan se, at i forbindelse med voldtægtssager popper der mange af denne her slags udtalelser op, og mange af dem er fra danske mænd.

Kl. 13.05

Det er derfor vigtigt, at vi ikke blot ser det her som et spørgsmål om indvandrere eller mennesker med anden etnisk baggrund over for danskere med mange års dansk baggrund. For os er det lige vederstyggeligt, om det er danskere med dansk baggrund eller danskere med etnisk baggrund, der har kønschauvinistiske holdninger eller udøver kønschauvinistisk adfærd.

Det betyder ikke, at vi ikke kan se, at der er nogle særlige problemer i dele af indvandremiljøerne. Det er der. Men det er vigtigt, at vi vælger vores midler til at bekæmpe disse holdninger med omhu. I det, ministeren sagde heroppefra, syntes jeg især om det om at få nogle mænd – unge mænd, men formentlig også ældre mænd – med etnisk baggrund til at fungere som rollemodeller i arbejdet med at få de her helt uacceptable holdninger ryddet af banen. Men det kan selvfølgelig ikke stå alene. Det er nødvendigt at arbejde over en bred front.

Tvangsægteskaber, direkte eller indirekte, har naturligvis også været nævnt i denne her debat. Hr. Troels Lund Poulsen har flere gange forfæg-

tet 24-års-reglen som et kæmpe fremskridt for ligestillingen. Jeg er ikke enig med ham, jeg mener, som jeg har sagt tidligere i debatten, at man bruger et forkert middel til at bekæmpe tvangsægteskaber med, fordi man skyder med spredehagl og dermed rammer en hel masse mennesker, som ikke er ofre for tvangsægteskaber.

Vi har i dag fremsat et forslag, som er vores bud på, hvordan man på en anden måde kan bekæmpe tvungne ægteskaber. Jeg vil ikke gennemgå alle punkterne, men jeg vil dog tage et par af dem frem.

Vi foreslår bl.a., at vi ændrer straffeloven, så det fremgår klart, at det er strafbart at tvinge familiemedlemmer direkte eller indirekte til at indgå ægteskab.

Vi foreslår også, at kommunerne skal have en pligt til opsøgende arbejde og til at hjælpe de familier, hvor der er sager, der tyder på, at der er tvangsægteskaber.

Vi foreslår, at kommunerne skal have en pligt til at stille med rådgivning og med mægling, og vi foreslår, at der skal indføres en ret og en pligt til informeret samtykke fra den person, der ønsker familiesammenføring.

Vi foreslår desuden at sikre familiesammenførte ægtefæller, at de har ret til mindst 7 års underhold betalt af ægtefællen, hvis ægteskabet ophører inden varig opholdstilladelse opnås.

Dette er for os nogle af de midler, hvor man fokuserer på problemet og ikke skyder med spredehagl og rammer alle mulige andre eller, hvilket vi har en stærk mistanke om, bruger det her til simpelt hen at holde bestemte grupper af mennesker ude af landet.

Jeg vil godt understrege, at vi betragter det som et meget, meget alvorligt problem, men vi ønsker ikke at holde hånden for det ene øje og blot betragte det som et problem om særlig kønschauvinisme i miljøer, hvor der er mennesker med anden etnisk baggrund.

Derfor vil jeg godt fremhæve et eksempel, der er ret nyligt, og som i hvert tilfælde rystede mig, og som er et udtryk for negativ rollemodelvirkning fra danskere, der sidder højt i hierarkiet. Det var den sang, integrationsministeren skrev til en af regeringens festligheder på melodien til »Jeg plukker fløjsgræs«. Jeg vil godt citere vers tre:

»Og kan du ikke dig ret forsome/med livsledsagersken sur og grå,/så tag en udlænding som din kone,/en lille, villig, taknemmelig gås,/så tag til Malmø og skrot den gamle,/der siger

man velkommen til enhver,/og skulle glæden og lykken ramle,/så få en ny, det er ikke svært.«

Blot som en påmindelse om, at der er lang vej igen, før vi har fået gjort kål på kønschauvinismen og fået smidt den på historiens losseplads.

Kl. 13.10

Første næstformand (Svend Auken):

Vi går videre i ordførerrækken. Den næste er hr. Naser Khader.

Naser Khader (RV):

Jeg vil starte med at sige, at jeg er meget enig med fru Anne Grete Holmsgaard i forhold til integrationsministerens sang, den er ikke sjov.

Dernæst vil jeg takke Dansk Folkeparti for denne forespørgselsdebat, der har overskriften ligeværd, tolerance og rettigheder. Det er jo vigtigt, at vi har det både i forhold til køn, etnicitet, alder m.v.

Det næste, jeg vil gøre, i forhold til ligestilling generelt – om alle skal have lige muligheder – er at henvise til mine pointer fra den første forespørgselsdebat.

Og da denne anden forespørgselsdebat handler om mindretal, vil jeg knytte en kommentar til problemstillingen vedrørende kvinders rettigheder et sted i det danske rigsfællesskab, nemlig på Færøerne.

Ikke alle kvinder har mulighed for abort i det danske rigsfællesskab, og her tænker jeg på kvinderne på Færøerne. Den gældende abortlov på Færøerne svarer til den danske abortlov fra 1956. Dette betyder, at kvinder på Færøerne ikke har ret til abort, hvis de ønsker det, som de har det i Danmark, inden udløbet af 12. svangerskabsuge. Kvinder på Færøerne kan kun få lov til at få abort på særlige betingelser, herunder af nødvendige hensyn til kvindens liv eller helbred, hvis kvinden har været udsat for en sædelighedsforbrydelse, eller hvis barnet vurderes at ville pådrage sig visse sygdomme. Dette er ganske enkelt uacceptabelt.

På den anden side er dette et rigsansliggende, det vil sige, at den danske justitsminister er den øverste myndighed på området, og derfor er det faktisk et ligestillings- og sundhedsspørgsmål for Folketing og folketingsmedlemmer.

Da jeg for nogle måneder siden stillede den danske justitsminister et § 20-spørgsmål om emnet, afviste justitsministeren at give de færøske kvinder de rettigheder, som hovedparten af alle kvinder i Europa har, ifølge ministeren fordi abort er: et kulturbestemt og følsomt emne, og

fordi det ville stride mod traditionerne for samarbejdet med Færøerne. Det vil sige, at den danske justitsminister er parat til at tilsidesætte helt basale kvinderettigheder med henvisning til kultur og traditioner. Det er simpelt hen ikke acceptabelt.

Det næste, jeg vil bemærke i denne sammenhæng, er visse religiøse lederes chauvinistiske, intolerante og diskriminerende udtalelser om kvinder. Det er også fuldstændig uacceptabelt. Men vi må nok også sande, at selv guderne kæmper forgæves mod tåber.

Jeg vil advare mod, at man tager alle, der dyrker en bestemt religion, til indtægt for de rabiate udtalelser, nogle få tåbelige ekstremister fremfører.

Blandt de ca. 180.000 muslimer i Danmark vil jeg skyde på, at omkring 10.000 går til fredagsbøn i moskeen, så man skal heller ikke overvurdere problemet med de rabiate imamer. Men det er et problem for det store flertal af muslimer i Danmark, at vi har nogle rabiate imamer, der kommer med de udtalelser. Det er et stort problem for mange af dem, der dyrker religionen på fredelig vis og på en afslappet måde, og som er tolerante og accepterer andre måder at leve på.

Desuden er de almindelige, arbejdsomme, lovlydige og demokratiske danske muslimer godt trætte af at blive mistænkeliggjort, når sådan nogle – få – personer kommer med de der udtalelser.

I stedet skal vi sætte ind med en målrettet værdikamp mod antidemokraterne, de intolerante, de chauvinistiske, i alle afskygninger.

Det er vigtigt, at vi demokrater, tolerante, giver disse antidemokrater og intolerante kamp til stregen, og at vi råber højt og giver dem modstand, når de kommer med sådan nogle tåbelige udtalelser.

Det virkede jo i forhold til Mehdi, den såkaldte mufti Mehdi. Da man råbte højt og reagerede voldsomt, var han ude dagen efter og undskyldte sine udtalelser. Jeg tror ikke, det er, fordi han mente det modsatte, men han kunne mærke, at det ikke var så populært, det, han kom med, og derfor var han ude og undskyldte.

Kl. 13.15

Så det, vi skal gøre, hver gang nogle ekstremister kommer med rabiate udtalelser, er at råbe højt, meget højt. Vi skal give dem modstand ved hver en lejlighed.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder lige ordføreren om at blive stående, for der er to, der har bedt om ordet. Det er først fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er meget enig med hr. Naser Khader i, at retten til abort er et meget vigtigt led i kvindernes kamp for frigørelse, og at alle kvinder i Europa burde have den ret.

Derfor vil jeg gerne høre, om hr. Naser Khader og De Radikale, som jo ellers er et meget EU-begejstret parti, vil gå imod de EU-regler, der vil pålægge dansk politi, at man skal bistå myndigheder fra andre EU-lande med at efterforske folk, der har hjulpet kvinder fra f.eks. Portugal eller Polen med at få abort.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Nu er jeg ikke retsordfører og har ikke indsigt, for så vidt angår det spørgsmål, fru Line Barfod stiller. Men vores politik er, at alle kvinder, ikke bare i Europa, men i hele verden, skal have mulighed. Står man i en sådan situation, skal kvinden have det frie valg, og det støtter vi.

I øvrigt har vi også været kritiske over for Polen, der genindførte abort i 1997.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg har fuld forståelse for, at hr. Naser Khader ikke er retsordfører, men jeg vil bare høre rent principielt: Indtil vi en dag opnår den lykkelige situation, at der er indført ret til abort i alle EU-landene, vil De Radikale så gå imod regler, der pålægger dansk politi, at man skal bistå med efterforskningen af folk i Danmark, der har hjulpet kvinder fra eksempelvis Polen og Portugal med at få foretaget abort? Eller vil EU-begejstringen her vinde over kampen for fri abort?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Rent principielt mener jeg, at vi skal kæmpe for alle kvinders ret til at have det frie valg.

Med hensyn til det konkrete spørgsmål, fru Line Barfod stiller mig, vil jeg sige, at det er et spørgsmål for vores retsordfører; jeg har ikke tjek på de tekniske detaljer dér. Men jeg vil da prøve at undersøge det og spørge om, hvad det er, det handler om, for det er nyt for mig.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Professor Viggo Mortensen, som er leder af Center for Multireligiøse Studier på Aarhus Universitet, har udtalt, at islam kan stille sig i modsætning til det grundlag, vores samfund er bygget på, og at hvis det sker, er der sat en urofaktor i spil, som vil udfordre de vestlige lande.

Nu er det sådan, at hr. Naser Khader flere gange har udtalt, at man kan få en udgave af islam, som kan være rød-hvid, eller en islam light. Hvordan skal det så forenes med udtalelser som disse fra en meget autoritativ person?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Nu er det sådan, at det jo ikke er islam som sådan, der er problemet, det er visse islamiske ekstremisters udtalelser, der er problemet. Det, der er vigtigt, er at se på islam som en religion, der er mangfoldig. Den omfatter grupper, som er meget tolerante, som er demokratisk indstillet, respekterer menneskerettigheder og respekterer religionsfrihed. Men så er der også nogle, der er intolerante, og som ikke kun er ude efter folk med en anden religion, men som også er ude efter muslimer, der ikke vil leve som dem selv.

Men jeg tror på og håber på og støtter ideen om, at vi kan få en dansk form for islam blandt muslimerne i Danmark. Og der er det vigtigt, at man støtter de grupper, der går ind for denne form for islam, og ikke sætter dem i bås med alle andre.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det ville da være dejligt, hvis tingene forholdt sig sådan. Men jeg har her nogle forskellige oversættelser både fra hadither og fra selve Koranen, hvor jeg da må tage ordene for pålydende. Hvordan vil hr. Naser Khader have en fordansket udgave af hadith 919, der siger, at kvinder er legetøj? Eller af sura 4.43: Dem (de kvinder), som I frygter oprør fra: lad dem ligge alene i deres senge og slå dem? Og en anden hadith siger: Kvinders bedrag er frygteligt, deres ondskab er smitsom, og dårlig karakter og et svagt sind er deres dominerende træk.

Jeg har meget svært ved at forholde mig til, hvordan man skal få en light eller en let udgave af sådan nogle ting, som faktisk står i både hadither og i Koranen.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Nu er det sådan, at jeg kunne finde lige så mange citater i Det Gamle Testamente, i Bibelen. Vi skal ikke i 2004 slå hinanden oven i hovedet med nogle citater, der er blevet til for hundreder af år siden. Og i øvrigt er Koranen ligesom Bibelen; det er taknemlige bøger: Søg og du skal finde. Man kan altid finde det, man søger.

Desuden skal man ikke blande haditherne med Koranen. Der er mange, mange, mange hadither, og der er blevet sagt så meget i haditherne, der er fortællingerne om Muhammed, men dem skal vi ikke blande sammen med Koranen.

Uanset hvad der er blevet sagt tidligere, skal det ikke hindre os i at se fremad og prøve at sige: Ja, der er nogle ting, der er blevet sagt for mange hundrede år siden, men det er fortid; lad os se fremad, lad os sammen finde ud af, hvordan vi kan få en dansk form for islam blandt muslimerne i Danmark.

Første næstformand (Svend Auken):

Inden fru Line Barfod får ordet, vil jeg lige af hensyn til referenten gøre opmærksom på, at jeg tror, der var en fortalelse i et tidligere indlæg fra hr. Naser Khader. Det var ikke genindførelse af abort i Polen i 1997, det var genindførelse af *forbud mod abort* i 1997. Bare for god ordens skyld, så det kommer med.

Så vil jeg også sige, at jeg tror, hr. Khader har ret i, at der er mange bibelord, vi heller ikke efterlever her i Folketinget, f.eks. ordet om, at kvinder skal tie i offentlige forsamlinger.

Line Barfod (EL):

Det har jeg i hvert fald ikke tænkt mig at efterleve!

Jeg vil godt starte med en tilståelse: Når det handler om kønsdiskrimination, så er jeg totalt farveblind. Uanset farve, uanset etnisk oprindelse, uanset om vi er i Danmark, i Pakistan eller i USA, skal diskriminerende udsagn og handlinger bekæmpes med alle lovlige midler.

Det er jo desværre en kendsgerning, at vi i dagens Danmark stadig ser udslag af et kvindesynd, som både er diskriminerende og nedværdiggende. Kvinder bliver brugt som salgsobjekter i reklamer, kvinder bliver diskrimineret på arbejdsmarkedet, kvinder bliver udsat for vold i hjemmet, for voldtægt på gaden og for seksuel chikane på arbejdspladsen.

Det er vigtigt, at vi også som politikere siger fra, hver gang kvindediskrimination og over-

greb mod kvinder dukker op, uanset hvem det kommer fra; som f.eks., da den undertøjsælgerne mufti Shahid Mehdi fremførte ultrareaktionære synspunkter om kvinder, der ikke bærer tørklæde, som flere andre også har været inde på i debatten.

Jeg er fuldstændig enig med min partifælle, fru Pernille Rosenkrantz-Theil, der betegnede manden som rablende gal og hans udtalelser som en krænkelse af alle kvinder.

Uden sammenligning med den sorte reaktion, som muftiens udtalelser var udtryk for, er det også vigtigt, at politikere siger fra, når nogen fra egne rækker gør sig lystige med kvindediskriminerende lejlighedssange, som f.eks. da en kendt minister gjorde sig morsom over mulighederne for at skifte den grå gås ud med en udenlandsk mere villig og mere taknemlig gås, hvilket fru Anne Grete Holmsgaard også refererede til.

Men nu nytter det jo ikke bare at være moralsk forarget og fordømmende, hvis man vel at mærke har en målsætning om, at man gerne vil komme kvindediskriminationen til livs. Det handler primært om, at vi får gjort op med de sociale og kulturelle årsager til kvindediskrimination, at vi giver støtte til de kvinder, der bliver udsat for overgreb, og det er derfor, vi har peget på de punkter i forslaget til vedtagelse, der foreligger i dag.

Hvis vi ser lidt mere principielt på problemerne med kvindediskrimination, så handler det jo i vid udstrækning om, at nogle kvinder på mange måder er frataget en reel selvstændighed og frihed. Nogle er underlagt deres mand økonomisk. Nogle er billedligt talt bundet af gammeldags og reaktionære familiemønstre. Nogle er ofre for et reaktionært kvindesyn. I alle tilfælde er det samfundets opgave at give disse kvinder de bedste muligheder for at komme ud af en undertrykkende situation.

Det handler om kvinders adgang til arbejdsmarkedet og til uddannelse. Det handler om at sikre alle muligheden for en selvstændig økonomi, så de ikke bliver underlagt en eventuel ægtefælle økonomisk, og det handler om at beskytte kvinder mod vold og undertrykkelse og ikke mindst at give dem mulighed for at komme ud af et undertrykkende forhold.

Hvis vi skuer lidt tilbage i tiden, må vi desværre konstatere, at kampen mod kvindeundertrykkelse har haft trange kår i det danske samfund. På trods af over 100 års kvindekamp er der stadig langt til ligestillingen, hvilket vi også

var inde på under den tidligere forespørgsel i dag.

Kl. 13.25

Derfor vil jeg heller ikke påstå, at de tiltag, der ligger i oppositionens forslag til vedtagelse, kan løse kvindediskriminationen med et snuptag, men de er i hvert fald op til flere skridt i den rigtige retning.

Jeg vil tilføje, at vi fra Enhedslistens side stadig vil arbejde for at fjerne endnu flere barrierer fra ligestillingen, f.eks. det helt håbløse forhold, at ægtefæller ikke bliver betragtet som selvstændige individer, når det handler om sociale ydelser. Det medfører i mange tilfælde, at kvinderne bliver økonomisk dybt afhængige af deres mænd, og er dermed endnu en kilde til diskrimination af kvinder. Det ønsker vi at få gjort op med.

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Jeg vil gerne sige tak for debatten. Der blev jo nogle gentagelser fra den tidligere forespørgselsdebat, fordi problemstillingerne naturligvis hænger sammen.

Jeg skal nøjes med at knytte et par kommentarer til nogle af de forslag, der var fra fru Anne Grete Holmsgaards side, og understrege, at tvangsægteskaber er ulovlige i dag. Det, der kan være det store problem i forhold til tvangsægteskaber, er bevisbyrden, fordi det kan være vanskeligt at gøre gældende, at der rent faktisk også er foregået tvang, og derfor er der ingen tvivl om, at 24-års-reglen er et af de mest effektive redskaber i forhold til at forebygge tvangsægteskaber.

Et andet punkt var spørgsmålet om kommunernes pligter på området. Der er det sådan, at kommunerne jo har pligten til at tage sig af borgere, der er i krise. I øvrigt er der, jævnfør den handlingsplan, som jeg også har omtalt flere gange i dag, flere initiativer gående på at bistå kommunerne med råd og vejledning om, hvad det så er, man kan gribe fat i, og hvordan man kan sætte ind. Der er simpelt hen en række muligheder for at indhente hjælp til eventuelle initiativer.

Så havde fru Anne Grete Holmsgaard også et forslag om, at mænd skulle tvinges til at betale i 7 år, hvis ægteskabet ophører. Der vil jeg bare sige, at der jo kan være rigtig mange grunde til, at et ægteskab ophører, og det vil også være yderst vanskeligt at afgrænse, hvem det så i givet fald skulle omfatte.

Jeg vil gerne takke fru Louise Frevert for at have rejst denne her forespørgsel. Jeg synes, det har været en meget gavnlige debat, og at vi er kommet godt omkring den problemstilling.

Jeg skal understrege over for fru Louise Frevert, at jeg er meget opmærksom på netop det tværministerielle. Som nævnt er handleplanen noget, som en række ministerier koordinerer i fællesskab, og i det hele taget skal initiativer på det her område naturligvis koordineres tværministerielt, for at vi opnår den størst mulige effekt af de initiativer, der sættes i værk.

(Kort bemærkning).

Margot Torp (S):

Jeg har hæftet mig ved, at ministeren især lagde vægt på det med vold mod kvinder i familien og kvindernes tilknytning til arbejdsmarkedet. Vil ministeren erkende, at regeringens familiepolitik i høj grad er en fodlænke omkring de etniske kvinders muligheder for at slippe ud af voldelige ægteskaber og også komme ind på arbejdsmarkedet? Med høje institutionspriser og ingen barselorlov til mænd har etniske kvinder meget få argumenter for at forlange at kunne komme på arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen):

Nej, det vil jeg ikke erkende. Tværtimod synes jeg, denne her regering om nogen har taget nogle skridt for at komme volden til livs og også at bane vej for, at kvinder med anden etnisk baggrund kan komme ud på arbejdsmarkedet.

Vi har tidligere i debatten været omkring det, at noget af det, der rykker omkring arbejdsmarkedsdeltagelsen, er netværksgrupper, mentorordninger og lignende. Og jeg vil fortsat gerne have, at den slags initiativer bliver taget. Vi har tidligere været omkring en lang række initiativer for at bekæmpe volden mod kvinder.

Tværtimod er der jo tale om, at her er en regering, der gør noget konkret ved de problemer, der er.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren for forespørgerne, og så er der mulighed for anden runde, hvis man ønsker det.

Kl. 13.30

Louise Frevert (DF):

Jeg vil da også ligeledes kvittere for den utrolig konstruktive debat. Den har jo med al tydelig-

hed vist, at det er nødvendigt en gang imellem at få kridtet banen op her i Folketinget. Det, som det i virkeligheden har vist, er, at på tværs af partier så har alle jo en meget stor interesse og gode intentioner, hvad angår at få et samarbejde og gøre op med de forfærdelige ting, som etniske kvinder er udsat for i det danske samfund.

Men nu har specielt vores forespørgsel jo ikke alene handlet om mange af de ting, som vi har været inde på her i debatterne med vold og andre forfærdelige ting og aborter, men det har været et spørgsmål om at få en debat om kønsdiskriminering af danske kvinder og piger og for den sags skyld også etniske kvinder og piger, der er udsat for chikane af muslimske mænd.

Jeg synes også, vi har fået gjort det klart, at der faktisk er en klarhed fra alle partier her i salen om, at det sker. Så vi vil meget, meget tæt følge de initiativer, som ministeren har tilkendegivet heroppe fra talerstolen at hun vil iværksætte på tværs af ministerierne, og vi er glade for, at vi har fået et flertal, så det kan lade sig gøre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Svend Auken):

Som tidligere meddelt vil afstemningerne om de fremsatte forslag til vedtagelse blive foretaget i mødet tirsdag den 26. oktober 2004.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 7: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Pligt til at udarbejde handleplaner for unge under 18 år med behandlingskrævende stofmisbrug).

Af socialministeren (Eva Kjer Hansen).
(Fremsat 06/10 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hans Andersen (V):

Ved satspuljeforliget på det sociale område for 2004 var der enighed om at forstærke indsatsen over for unge under 18 år, der ud over et behandlingskrævende misbrug af stoffer ofte også